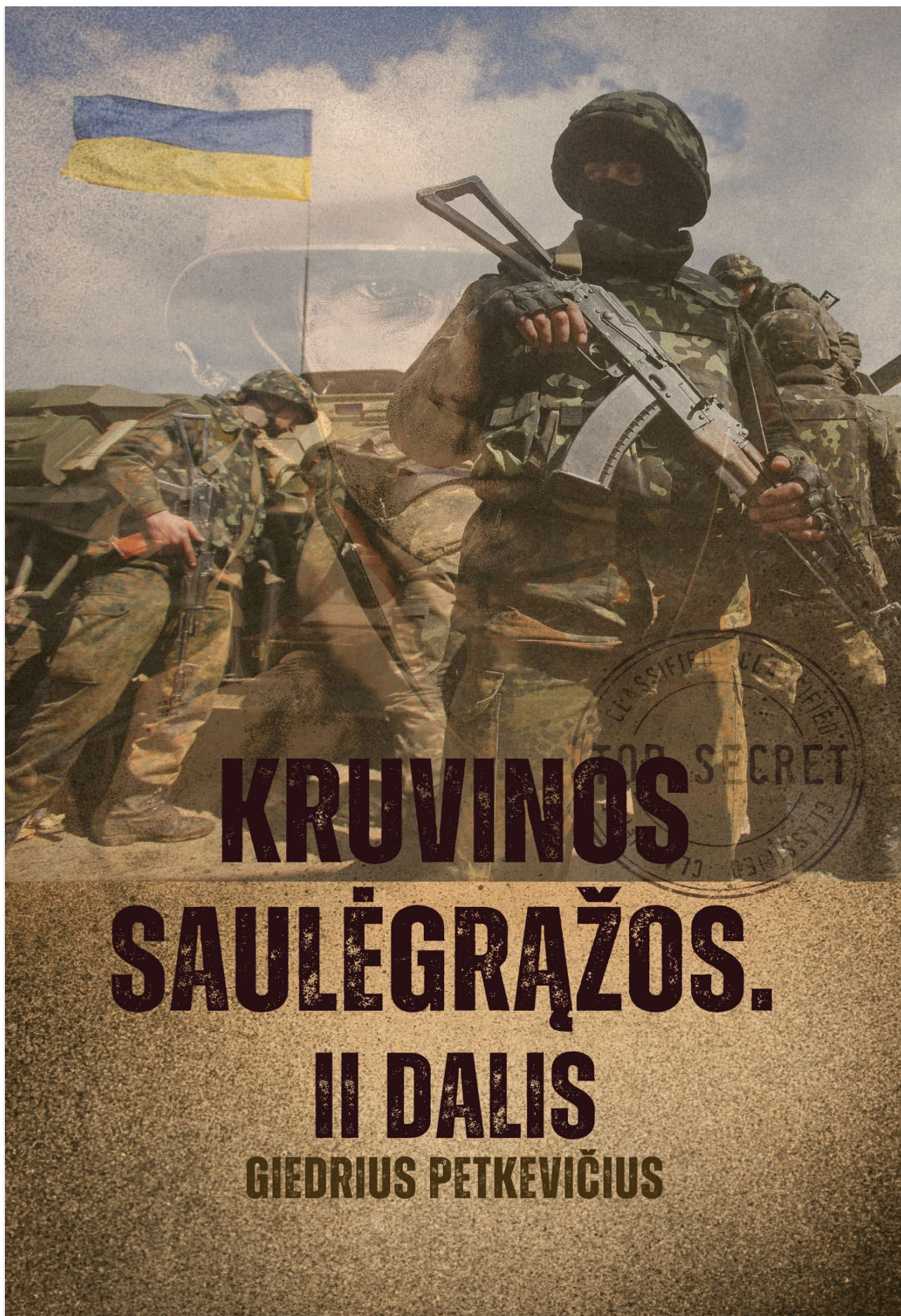

KRUVINOS SAULĖGRAŽOS.

II DALIS

Giedrius Petkevičius

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS)
portale *ibiblioteka.lt*

Šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo ir
mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose
arba archyvuose, draudžiama mokslinių
tyrimų ar asmeninių studijų tikslais
atgaminti, viešai skelbti ar padaryti
viešai prieinamą kompiuterių tinklais
tam skirtuose terminaluose
tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-609-08-0640-1

2024

TURINYS

Kiek NATO pajėgumų reikia	
Lietuvai?.....	5
Ar „sklendžianti amunicija“ pakeis mūšio lauko paveikslą ir karo eigą?.....	12
Kaip Vakarai Rusijos karo mašiną stiprino(a).....	18
KAIP mus puls ir KAIP mes ginsimės?.....	25
Ką mums daryti su Rusija?.....	31
Rusijos armijos stiprinimas – gaji „Potiomkino kaimų“ tradicija ar realūs pajėgumai?.....	36
„Karas po truputį“. Tai neveikia – Rusiją teks nugalėti kovos lauke...42	
Rusijos karinė galia. Mitai ir tikrovė.....	48
Viskas apie tankus. Ukrainoje ir ne tik. I-ji dalis.....	53
Viskas apie tankus. Ukrainoje ir ne tik. II-ji dalis.....	60
Pagrindinės Ukrainos karo pamokos Lietuvai. I-ji dalis.....	66
Pagrindinės Ukrainos karo pamokos Lietuvai. II-ji dalis.....	72
Biurokratijos atsakomybė šalies gynyboje.....	77
„Patriot“ oro gynyba. „Brangi bevertė sistema“ ar „stebuklingas ginklas“?.....	84
Atgal į praeitį“. Trumpojo nuotolio oro gynyba.....	89
Kaip pakeistų mūšio lauką vakarietiški kovos orlaiviai Ukrainoje?....	95
Lietuvos karinė parama Ukrainai – mažos šalies didelis indėlis.....	101

Tankai Lietuvai. Kokias kovos mašinas pirksime?.....	107
Kodėl Rusija nepasiekė savo karinių tikslų Ukrainoje?.....	113
Lietuviška civilinė sauga. Spindesys ir skurdas.....	119
„Vagnerio linija“ ir kitos rusų inžinerinės kliūtys Ukrainoje.....	126
Karinės raketos. Jų galimybės Ukrainoje ir Lietuvoje.....	132
Karas Ukrainoje dalyvio akimis – pokalbis su lietuviu kariu.....	140
Karas, organizuotas nusikalstamumas ir patriotizmas.....	153
Gyvenimas po karo. Koks jis bus Ukrainoje?.....	160
Ar karo samdinių kompanija „Wagner“ išties yra grėsmė Lietuvai?.....	165
Ukrainiečių kontrpuolimo niuansai.....	171
Ar Ukrainos pajėgų puolimas yra sėkmingas?.....	178
Kodėl ukrainiečių puolimas nėra toks greitas, kokio visi tikėjosi?.....	183
Tikėjimas „karo ekspertais“ ir kitos žmonių mąstymo klaidos.....	190
„Gyvosios jėgos“ nuostoliai Ukrainoje.....	196
Kada Rusija bus pasiruošusi naujam karui?.....	203
„Dronų isterija“ ar „stebuklingas ginklas“?.....	210
Baltijos šalių puolimo prognozės – karo simuliacijų spindesys ir skurdas.....	218
Kas gins Lietuvos Respubliką arba – apie valią kovoti.....	227
Lietuviški „Leopardai“ prieš rusiškus tankus.....	234

Statistikos viražai – kodėl Estijos karinė galia yra didesnė už Lietuvos.....	240
„Pralauksiu karą nesikišdamas“ arba – „ar apsimoka talkinti priešui“?.....	246
„Ne viskas yra taip, kaip jūs galvojate“ arba karinės statistikos mitai.....	254
Lietuvos karo medicina – istorija, dabartis ir karo Ukrainoje pamokos.....	260
Ar atakuos ukrainiečiai Maskvą?.....	266
Baltarusijos ginkluotosios pajėgos. Ar kelia jos grėsmę Lietuvai?.....	272
Kas pelnosi iš karo?.....	279
Seniausieji ginklai naudojami JAV, Lietuvoje ir Ukrainos kare. Koks jų efektyvumas?.....	286
Šiuolaikiniai tankai. Kaip juos įveikti?.....	293
Ar Lietuvai ir pasauliui nepritrūks kareivių?.....	300
Kursko operacijos pamokos Lietuvai.....	306

2022-09-20

Kiek NATO pajėgumų reikia Lietuvai?

Karas Ukrainoje lietuvius privertė iš naujo pergalvoti karinės gynybos svarbą valstybei. Jeigu 2014-ųjų Rusijos agresija Ukrainos Donbaso ir Luhansko regionuose bei Krymo aneksija sukėlė revoliuciją mūsų šalies politikų ir visuomenės mąstysenoje gynybos poreikiams atsiduriant Valstybės poreikių piramidės pamatuose, tai 2022-ųjų vasario 24-jį pademonstravo, kad prižiūrint atsainiai tas pamatas gali pradėti aižėti.

Atsakingi pareigūnai, kaip dažnai būna, susigrizbo tik tuomet kai „trenkė žaibas“. Nelegalių migrantų krizės atveju „netikėtai pastebėta“, kad po protingų kalbų ir sparnuotų frazių ankstesniais metais, apsauginio barjero statyba pasienyje veik nepajudėjusi iš vietos. Prasidėjus karui Ukrainoje paaiškėjo, jog infrastruktūriniai projektai skirti aprūpinti Lietuvos kariuomenę ir ypatingai – NATO sąjungininkus, vystomi pernelyg vangiai.

Žmogaus fizinei gyvasčiai palaikyti užtenka šiltos gyvenamosios vietos, skysčių ir maisto. Tačiau darniam, harmoningam vystymuisi reikia pastovaus judėjimo, kitaip tariant, proto ir kūno mankštos. Priešingu atveju, žmogus rizikuoja savo gyvastį reikšmingai sutrumpinti, o jo produktyvumas visomis prasmėmis taps riebalais ir primityvumu apibūdinama egzistencija.

Šiuo atveju, kiekvienos ginkluotosios pajėgos lygintinos su aukščiau aprašytu „žmogumi“ – joms reikia judėti, treniruotis, palaikyti ir vystyti savo įgūdžius, kad reikalui esant galėtų atlikti savo pagrindinę funkciją – kariauti. „Aptekusi riebalais“, nemotyvuota, nemoderni kariuomenė – ko gero, visi suprantame kuo tai gresia.

Nuo pat XX-ojo amžiaus vidurio, Antrojo Pasaulinio karo pabaigos, JAV „Trumano doktrinos“, Vakarų pasaulis, kaip atsvarą Sovietų Sąjungos ekspansijai taikė taip vadinamą „Sulaikymo“ („containment“ angl.) politiką. Paskutiniaisiais metais, kalbant jau konkrečiai apie Baltijos regioną, spaudoje aktyviai linksniuojamas žodis „Atgrasymas“ („Deterrence“ angl.). Tuo tikslu, Baltijos šalyse buvo dislokuotos NATO priešakinės batalionų taktinės grupės, kurių kiekviena sudaro kiek virš 1000 sąjungininkų karių.

Visi be galo džiaugėsi – NATO kariai mūsų žemėje, poligonuose važinėja sąjungininkų tankai (priminsiu, Lietuvos kariuomenė tankų neturi), o skeptikams teigiantiems, kad to mažai, buvo galima priminti Didžiosios Britanijos Ministrui Pirmininkui Winston Churchill'ui priskiriamus žodžius: „Kiek amerikiečių reikėtų saloje, kad Didžioji Britanija jaustųsi saugi nuo nacistinės Vokietijos? Užtektų kelių. Pageidautina – žuvusių“.

Kaip ten bebūtų, karas Ukrainoje pademonstravo, kad racionalių, karinės logikos padiktuotų sprendimų, iš Rusijos pusės galima ir

nesulaukti. Visuomenės bei politikų nuomonių ratas apsisuko ir NATO sąjungininkų mūsų šalyje pradėta reikalauti „daug“. Kiek? „Daug – kuo daugiau, tuo geriau“. Karštos galvos kalbėjo apie divizijos dydžio vienetą, realiau mastantys – pastoviai dislokuojamą brigadą. Apie poreikius ir realias galimybes pakalbėjome technine skaičių kalba.

2016-aisiais, RAND korporacija – 8-jį dešimtmetį gyvuojanti JAV analitinė organizacija, paskelbė karinio konflikto simuliacijos Baltijos valstybėse studiją. Dalis šio veikalo vietų ir jame iškeltų minčių susilaukė kritikos, dvejonų ir nuostabos kitų ekspertų gretose, tačiau norėčiau apsistoti ties vienu momentu – studijoje teigiama, jog Baltijos valstybių gynybai reikalingos 7 karinės brigados, iš kurių mažiausiai 3 turėtų būti sunkiosios mechanizuotos, t.y. tankais ir Pėstininkų kovos mašinomis aprūpinti daliniai su priskirtais artilerijos bei kitais koviniais paramos vienetais.

2016-aisiais galėjome užduoti sau klausimą „Iš kur mums ištraukti 7-ias brigadas?“. 2022-aisiais į šį klausimą buhalteriskai atsakyta: „formaliai, 7-ios brigados jau yra, galbūt, net šiek tiek daugiau!“. Deja, bet akcentus galime dėti ant žodžių „buhalteriskai“ ir „formaliai“.

Skaičiuojant nominalias pajėgas 7-ios brigados Baltijos šalyse yra ir dabar: 3-ys NATO Bataliono taktinės kovinės grupės savo ugnies galia ir pajėgumais prilygsta brigadai, Estija turi dvi brigadas, Lietuva – tris ir latviai gali pasiūlyti vieną. Maža to, pagal

skaitlingumą, lietuviškos Krašto Apsaugos Savanorių Pajėgos (KASP), tai dar viena papildoma brigada, o jeigu skaičiuosime lietuviškus Šaulius, estiškus Gynybos lygos narius (Eesti Kaitseliit est.) mes tampame beveik neveikiami ir atitinkame RAND studijos reikalavimus!

Estų Kaitseliit'as

Kaip supratote, paskutinė frazė yra karti ironija. Tarkime, krepšinio komandai reikia vidurio puolėjo, tad formaliai aš esu tinkamas – „kupinas jėgų dviejų metrų ūgio vyras!“. Visgi, pasigilinus, paaiškėtų kiek kitokia realybė – mano du metrai yra pasilipus ant kėdės bei pasistiebus, o įpusėjus 5-ą dešimtį tikėtis taikliai pataikyti į krepšį galima tik kovojant su lygiaverčiu ar silpnesniu priešininku.

Šiek tiek panaši situacija yra su Baltijos šalių karinėmis pajėgomis: nei viena iš Baltijos šalių neturi nuosavų tankų (Tikėkimės,

tik kol kas.) Nei viena iš Baltijos šalių neturi salvinės artilerijos (kol kas), o savaeigės artilerijos daliniai vis dar komplektuojami (graži išimtis yra Lietuvos kariuomenės Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos batalionas), trūksta inžinerinių pajėgumų, oro gynybos sistemų, o trečioji lietuviška brigada „Aukštaitija“, su nedidele išimtimi (įsteigtas ir treniruojasi brigados štabas) yra tik „popierinis“ Lietuvos kariuomenės vienetas. Galima tęsti, tačiau skaitytojas, ko gero, jau susidarė įspūdį – 7-ųjų „pilnakraujų“ brigadų Baltijos šalyse nėra, tad išeitis šiai dienai viena – forsuotais tempais pritraukti pas save NATO sąjungininkų pajėgas, kurių...dėl neįgyvendintų infrastruktūros projektų vis dar pritraukti mes negalime. Visgi, nebūčiau linkęs dramatinizuoti situacijos ir štai kodėl.

Pirmoji priežastis – laikas yra mūsų sąjungininkas. Lietuvos kariuomenė stiprėja rekordiniais tempais, NATO pajėgumų mūsų šalyje skaičius nuo minėtos priešakinio bataliono taktinės kovinės grupės dislokavimo laikų yra bene patrigubėjęs, o karas Ukrainoje tuština ne tik Rusijos Federacijos arsenalus, tačiau ir praktines jos galimybes surengti provokaciją, konfliktą, ar juolab „mažą pergalingą karą“ NATO šalies teritorijoje. Nuo pat Krymo aneksijos, o ypač, paskutiniaisiais mėnesiais JAV dislokavo savo pajėgas ne tik Lietuvoje, tačiau ir Lenkijoje, Italijoje, Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje, Rumunijoje. Pastovios pratybos, o mobilumo, logistikos sprendinių tobulinimo procesuose taip pat nemenkai pasistūmėta į priekį.

Karinės logikos prasme, pernelyg (žinoma, terminą „pernelyg“ reikėtų įvardinti skaičiais, tačiau palikime tai kitam kartui) didelė nuosavų-sajungininkų pajėgų koncentracija šalyje gali sukelti problemų karo atveju. Didelio ploto, o kariškių terminais kalbant „strateginio gylio“ neturinčioje Lietuvos teritorijoje, daugiau kaip keletas divizijos lygmens sąjungininkų karinių vienetų rizikuotų tapti lengvesniu priešo raketų ir aviacijos atakų taikiniu. Žinoma, iš dalies šią problemą galima išspręsti NATO aviacijos ir oro gynybos priemonių tankinimu, tačiau palikime tai karo strategams ir politinių sprendimų priėmėjams. Kodėl gi jiems?

Gynybai skirtų lėšų didinimas, Vakarų šalių kiekybinis ir kokybinis ginkluotųjų pajėgų stiprinimas, po ištisų finansinio bado ir pajėgumų mažinimo dešimtmečių yra aktualus visam Vakarų pasauliui, tad prašydami ar net reikalaudami „daug“ arba „čia ir dabar“ NATO pajėgumų Lietuvoje privalome suvokti – dalį tų pajėgumų reikia parengti, o gal net „sukurti“ naujai, patiems mūsų sąjungininkams.

Visgi, savotiškas vilties spindulėlis sužibo Madride, paskutiniojo NATO viršūnių susitikimo metu. NATO Generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas pareiškė, jog planuojamas NATO greitojo reagavimo pajėgų (NATO Response Force – NRF angl.) didinimas nuo dabartinių 40 000 iki 300 000 karių. Savo ruožtu, pabandysiu atsikratyti išankstinio skepsio dėl kilsiančių iššūkių paruošti tokio dydžio pajėgas ir pasidžiaugsiu – einama teisinga kryptimi. Lietuvai